

Małgorzata Pawłowska

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Katedra Teorii Systemów Ekonomicznych / Kolegium Ekonomiczno-Społeczne

mpawlo1@sgh.waw.pl

Rentowność banków krajowych i zagranicznych w Polsce, podczas Globalnego Kryzysu Finansowego oraz kryzysu zadłużeniowego w państwach strefy euro

Rentowność banków jest przedmiotem dużego zainteresowania, nie tylko na poziomie mikro (od strony zarządzających bankami), ale również na poziomie makro z uwagi na rozwój polityki makroostrożnościowej, ponieważ w gospodarce zachodzą sprzężenia zwrotne między sektorem realnym, a finansowym. Struktura własnościowa jest powszechnie akceptowana w literaturze finansów, jako determinanta rentowności banków. Postępująca globalizacja przed kryzysem finansowym spowodowała wzrost kapitału zagranicznego w strukturze własnościowej sektora bankowego na całym świecie. Jednak po upadku Lehman Brothers w wielu sektorach bankowych udział banków zagranicznych zmniejszył się i równolegle zaobserwowano zwiększenie udziału w aktywach banków krajowych, ponieważ wiele banków zostało uratowanych przez państwo poprzez dokapitalizowanie, inne zostały znacjonalizowane (np. ABN AMRO, HypoVereinBank). Należy ponadto zauważyć, że wpływ własności zagranicznej na rentowność banków jest niejednoznaczny. Z jednej strony, badania sprzed Globalnego Kryzysu Finansowego sugerują, że udział kapitału zagranicznego przyniósł wiele korzyści dla krajów tzw. transformujących się, w tym dla stabilności finansowej w tych krajach. Z drugiej strony, ostatnie badania podkreślają negatywną rolę międzynarodowych banków w transmisji szoków z krajów banków macierzystych podczas Globalnego Kryzysu Finansowego, co mogło się przyczynić do niestabilności finansowej w krajach goszczących (por. min. Claessens i Van Horen, 2013).

Celem niniejszego artykułu jest zbadanie determinant rentowności banków krajowych i zagranicznych w Polsce, z uwzględnieniem czynników makroekonomicznych. Ponadto w badaniu podjęto próbę ustalenia, czy istnieje związek pomiędzy rentownością banków macierzystych i rentownością ich filii w okresie globalnego kryzysu finansowego z 2008 i kryzysu zadłużeniowego w strefie euro. W celu przeprowadzenia badania determinant rentowności banków krajowych i zagranicznych w Polsce, w badaniu wykorzystano kwartalne dane panelowe dla okresu 2007Q4-2013Q4. Panel danych zawierał dane na poziomie mikro (z bilansów banków

komercyjnych), jak i na poziomie makro (dotyczące przerostu PKB, dynamiki wskaźnika inflacji oraz stóp na rynku międzybankowym WIBOR). W badaniu przetestowano m.in. wpływ kredytów walutowych na rentowność banków krajowych i zagranicznych. Ponadto w celu zbadania wpływu sytuacji banków macierzystych na rentowność banków w Polsce, panel danych został połączony z danymi z bazy Bankscope zawierającymi dane na poziomie mikro zagranicznych banków macierzystych. Rentowność banków została zmierzona z wykorzystaniem wskaźników zwrotu z aktywów (ROA) oraz zwrotu z kapitału (ROE). W badaniu został wykorzystany estymator GMM (Uogólniona Metoda Momentów) na danych panelowych zaproponowany przez Arellano i Bonda (1991). Wyniki empiryczne oparte na analizie danych panelowych na poziomie mikro i makro, wykazały różnice w determinantach rentowności pomiędzy bankami krajowymi i zagranicznymi, a także pomiędzy zagranicznymi spółkami zależnymi, a oddziałami zagranicznych instytucji kredytowych.

JEL classification: F36; G2; G21; G34; L1.